

ผลของการฝึกการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน

นางสาวอรอุมา จิรณิตกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0016-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 20233292

29 ต.ค. 2546

EFFECTS OF SELF-REGULATION ON THAI LEARNING ACHIEVEMENT
OF STUDENTS WITH DIFFERENT PERSONALITIES

Miss Onuma Jiratanitkun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Psychology

Department of Foundations of Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

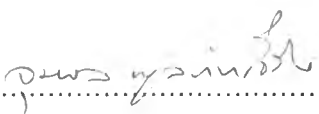
ISBN 974-17-0016-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการฝึกการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน
โดย นางสาวอรอุมา จิรนนิตกุล
สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

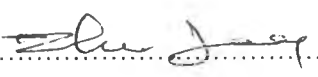

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

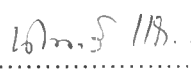
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรันดร์ แสงสุวดี)

อรอุมา จิรณิตกุล : ผลของการฝึกการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน. (EFFECTS OF SELF - REGULATION ON THAI LEARNING ACHIEVEMENT OF STUDENTS WITH DIFFERENT PERSONALITIES) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว, 139 หน้า. ISBN 974-17-0016-4

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกก่อพิทยาคม จำนวน 48 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 12 คน เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัว ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง และกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง เป็นการวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพ The Maudsley Personality Inventory (MPI), การกำกับตนเอง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบที (t-test) ทั้งแบบ สองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน และสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า:

1. กลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. กลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ที่ไม่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. กลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ที่ไม่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. หลังการทดลอง กลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. หลังการทดลองกลุ่มนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา สาร์ตตศึกษา
สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อผู้นิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4383815227 MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEY WORD PERSONALITY TYPE / SELF – REGULATION / THAI LEARNING
ACHIEVEMENT : EFFECTS OF SELF - REGULATION ON THAI LEARNING
ACHIEVEMENT OF STUDENTS WITH DIFFERENT PERSONALITIES.
THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D.,
COADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR KASEMSAK POOMISRIKEO,
139 pp. ISBN 974-17-0016-4

The purpose of this quasi experimental research was to study the effects of self-regulation on Thai learning achievement of introvert and extravert students. The subjects were forty-eight Mathayomsuksa two students from Kokekoapittayakom School. They were divided into four groups with twelve students each. The students with introvert and extravert personality were assign to both the experimental group and control group. This research employed the Pretest-Posttest Control Group Design. All subjects were tested their Thai learning achievement before and after the treatment. The research instruments were The Maudsley Personality Inventory (MPI), Self-Regulation and Thai learning achievement. The data were analyzed by both independent and dependent t-test

The results were as follows:

1. The Thai learning achievement of introvert students and extravert students in experimental group were significantly difference at .05 level.
2. The Thai learning achievement of Introvert students in experimental group were significantly higher than introvert students in control group at .05 level.
3. The Thai learning achievement of extravert students in experimental group were significantly higher than extravert students in control group at .05 level.
4. On the posttest, Introvert students in experimental group have Thai learning achievement significantly higher than pretest at .01 level.
5. On the posttest, extravert students in experimental group have Thai learning achievement significantly higher than pretest at .01 level.

Department Foundations of Education
Field of study Educational Psychology
Academic year 2001

Student's signature... *Onuma Jivatanitkun*
Advisor's signature... *Taweewat Pitayanon*
Co-advisor's signature... *Kasemsak Poomisrieko*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านทั้งสองได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา และเสียสละ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน ที่กรุณาตรวจพิจารณางานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์นรินทร์ แสงสวัสดิ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ความห่วงใยกับศิษย์ทุกๆ คนเสมอมา รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เขี่ยมสุภาชิต ผู้ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ทำให้ผู้วิจัยได้หัวข้อในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุรภีร์ ค่ายหนองสรวง ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกก่อพิทยาคม ที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง อาจารย์คณาพร เทียมกลาง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนโคกก่อพิทยาคม อาจารย์ยุพิน อุทัยดา ผู้ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา ให้ความช่วยเหลือในการตรวจแผนการสอนวิชาภาษาไทย รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้วิจัย จนผู้วิจัยทำการวิจัยสำเร็จ

ขอขอบพระคุณอาจารย์อดิวัฒน์ พรหมมาสา อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และคุณฐิติพัฒน์ สงบกาย ผู้ตรวจเครื่องมือการกำกับตนเอง และให้คำแนะนำ แก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณ คุณสุรinya ศรีชวาชัย และคุณอนิรุธ ศรีชวาชัย ที่ให้ความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ วงศ์พิเชษฐ ผู้อำนวยการศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. อุบลราชธานี ที่ได้ให้โอกาสกับผู้วิจัยในการลาศึกษาต่อครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ในศูนย์ฯ และญาติ พี่น้อง ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยให้สำเร็จการศึกษาในเร็ววัน ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 5,900 บาท

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุทธิ ปักกุนัน อาจารย์ปรานี ปักกุนัน ที่ตรวจแผนการสอนวิชาภาษาไทย และให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย และคุณอัครคปัญญา ปักกุนัน ผู้เป็นกำลังใจ เป็นที่ปรึกษา และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

และสุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่ออั้งตี จิรนนิตกุล และคุณแม่พิกุล พลเชียงสา ผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัย ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทางด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาแก่ผู้วิจัยโดยตลอด

อรอุมา จิรนนิตกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาในการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ตัวแปรในการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดและทฤษฎี.....	8
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม.....	8
การกำกับตนเอง.....	13
ความหมายของบุคลิกภาพ.....	23
ทฤษฎีที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ.....	25
แบบทดสอบบุคลิกภาพ MPI.....	34
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	37
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับตนเอง.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
	การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	54
	ระยะเวลาในการทดลอง.....	56
	การออกแบบงานวิจัย.....	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
	การดำเนินการวิจัย.....	65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
	การนำเสนอข้อมูล.....	70
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
	สรุปผลการวิจัย.....	87
	อภิปรายผลการวิจัย.....	88
	ข้อเสนอแนะ.....	91
	รายการอ้างอิง.....	92
	ภาคผนวก.....	98
	ภาคผนวก ก...รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	99
	ภาคผนวก ข...หนังสือขอความร่วมมือ.....	101
	ภาคผนวก ค...สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	108
	ภาคผนวก ง...เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	112
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	139

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	กระบวนการกำกับตนเอง.....	14
2	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ MPI กับแบบทดสอบชนิดอื่น.....	36
3	การออกแบบการวิจัย.....	57
4	การฝึกการกำกับตนเอง และการเรียนวิชาภาษาไทย.....	63
5	เวลาการสอนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	65
6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัวในระบะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	74
7	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัว ก่อนการทดลอง.....	75
8	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัว หลังการทดลอง.....	76
9	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ก่อนการทดลอง.....	77
10	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว หลังการทดลอง.....	78
11	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ก่อนการทดลอง.....	79
12	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว หลังการทดลอง.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย ในระยะก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว.....	81
14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย ในระยะก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว.....	82

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นเหตุและผล ซึ่งกันและกัน.....	9
2	แสดงถึงลักษณะของกระบวนการเสนอตัวแบบ.....	11
3	กระบวนการปรับปรุงเป้าหมาย.....	16